

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — poverjenišтво Ljubljana
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1 Rokopisov ne vračamo. Ne frankiranih pism
ne sprejemamo. Izhaja vsak teden. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU
plačajo list + članstvo. Oglasni po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3113

Učiteljstvo in sokolstvo.

Očitki, da se učiteljstvo premalo udeležuje na izvenškolskem polju, so zadeli v živo vse učiteljstvo, ker se večina učiteljev in učiteljic zaveda svoje kulturne misije in ve, da bi bilo vsako večje kulturno delo, posebno na deželi, nemogoče, če ne bi učiteljstvo krepko sodelovalo.

Večkrat se vidi, da društva ne uspevajo ali pa životarijo leta in leta, ker niso imela sposobnih oseb na vodilnih mestih, a učiteljstva se zaradi lokalnih razmer ali iz političnih razlogov ni hotelo pritegniti k sodelovanju.

Kjerkoli pa učiteljstvo sodeluje, so društva delavna. V koliki meri sodeluje učiteljstvo v posameznih srezih bo razvidno iz statistik, ki jih društva sestavljajo. Po posameznih srezih jo imajo že sestavljeno in se vidi, da se nismo motili, ko smo poudarjali, da učiteljstvo dela in ne zasluži očitka brezdelja. Statistika pa bo še popolnejša, ko jo bodo izvedle tudi organizacije v katerih sodeluje učiteljstvo.

Prvo tako statistiko je izvedla Mariborska sokolska župa, ki je razposlala na vse edince svoje župe posebne vprašalne pole. Nad 90% društev in čet je iste že vrnilo. Iz zbranih statističnih pol je razvidno, v koliki meri se udeležuje učiteljstvo po sokolskih društvih. Ze iz prvega in površnega pregleda je razvidno, da v večini društev učiteljstvo sodeluje z veliko vnemo. Lahko bi trdil, da bi bilo vsako smotreno delo brez učiteljstva nemogoče.

Izmed 63 edinic Mariborske sokolske župe, ki se nahajajo na teritoriju Dravske banovine (statistika onih društev in čet, ki so v Medžimurju in spadajo pod Savsko banovino ni všteta in tem poročilu), so razen treh društev vsa navezana na sodelovanje učiteljstva. Iz statistike je razvidno, da bi bilo pri 75% društev vsako smotreno delo brez učiteljstva nemogoče.

V 63 edinicah (med katerimi je 47 društev in čet) je:

starost	18, t. j.	28%
podstarost	12, „ „	19%
načelnikov	38, „ „	60%
načelnic	28, „ „	44%
prosvetarjev	46, „ „	71%
tajnikov	31, „ „	50%
blagajnikov	7, „ „	11%

Funkcionarjev skup. 180, t. j. 41%

Skupno število glavnih funkcionarjev znaša torej 180, t. j. 41%. Ako bi imele vse edince vse funkcionarje (čete nimajo načelnic in podstarost) lahko trdimo, bi znesel odstotek učiteljev — glavnih funkcionarjev nad 50%. V tem številu pa niso všteti vaditelji in vaditeljice, katere prištevamo med stebre Sokolstva in drugi funkcionarji, kakor matrikarji, predsedniki dramatičnih odsekov, pevovodje, knjižničarji itd. Statistika navaja:

vaditelj	72
vaditeljic	75
telovadec in telovadk	86
drugih funkcionarjev	73
odbornikov brez posebnih funkcij	41
sodelavcev izven odbora	67

Skupaj 414

Ako odštejemo 86 telovadcev in telovadk, smatrajoč, da delajo ti za sebe in ne za blagor drugih, nam ostane vseh funkcionarjev 508 iz učiteljskih vrst, kar pomeni, da je povprečno v vsaki ednici po 8 učiteljev in učiteljic, ki se aktivno udeležujejo. Pripominjam pa, da opravljajo nekateri tudi po dve, večših celo po več funkcij.

Med temi funkcijami pa niso vštete funkcije, ki jih opravljajo posamezniki pri župni upravi in načelstvu, kjer je 10 učiteljev in učiteljic v okrožjih.

Vsega učiteljstva je včlanjenega 729, kar znači četrtino vsega učiteljstva v Dravski banovini. Upoštevajoč, da je v Dravski banovini pet žup, vidimo, da je učiteljstvo skoraj polnoštevilno včlanjeno v Sokolu kraljevine Jugoslavije. V izogib mnenju, da so to posledice 6. januarskega stanja, moram resnici na ljubo konstatirati, da je učiteljstvo Mariborske sokolske župe vedno aktivno sodelovalo v Sokolu, tudi v času najhujših političnih borb in političnega preganjanja. Leta 1927. je izkazovala Mariborska sokolska župa 296 pripadnikov in aktivnih sodelavcev učiteljev, kar je pri takratnem številu društev značilo skoraj isti procent, kakor danes.

Kako ogromno je delo, ki ga vrši učiteljstvo v Sokolu, ve le oni, ki aktivno dela v organizaciji. Niso to funkcije časti, temveč le funkcije dela, dela in zopet dela. Delo v Sokolu se niti od daleč ne da primerjati z delom pri drugih organizacijah! — Poleg dela doprinese učiteljstvo tudi ogromne denarne žrtve. Članarino, prireditve, nastopi, sokolsko časopisje, udeležba na tečajih, voznja k sestankom, župnim sejam in zborom, vse to sega globoko v žep.

Iz rubrike: »Ali je učiteljstvo sodelovalo pri ustanovitvi sokolskega društva ali ne?« v vprašalni polji je razvidno, da je pri vseh ustanovitvah društev in čet kumovalo učiteljstvo.

Ne samo številke, tudi stanje Sokolstva na naši severni meji govori dovolj jasno o požrtvovalnem in nesebičnem delu učiteljstva v prid naroda in nacionalne misli.

H. C.

Posojila daje.

petletna, državnim in samoupravnim uradnikom in upokojencem z najmanj desetletnim službovanjem, na podlagi njih plače ali pokojnine in zavarovalne življenske police, BEOGRADSKA ZADRUGA, banka in zavarovalnica — zastopstvo »TEHNA«, družba z o. z. — Ljubljana, Mestni trg 25/I. Telefon 25-80.

LISTEK

JOZE ŽUPANČIČ:

Razgovor s Srečkom Kumrom.

Spet so nazaj tle naši pevci: z venci natovorjeni, po časopisnih kritikah opevani, spet so zdaj med nami in v svojih razredih. Gotovo jim misli uidejo še nazaj, za en teden, za dva, tja proti Zagrebu, Beogradu . . . Vučkoviću . . . Sisku, koder so prebili deset lepih dni in smo mi potovali z njimi le v mislih.

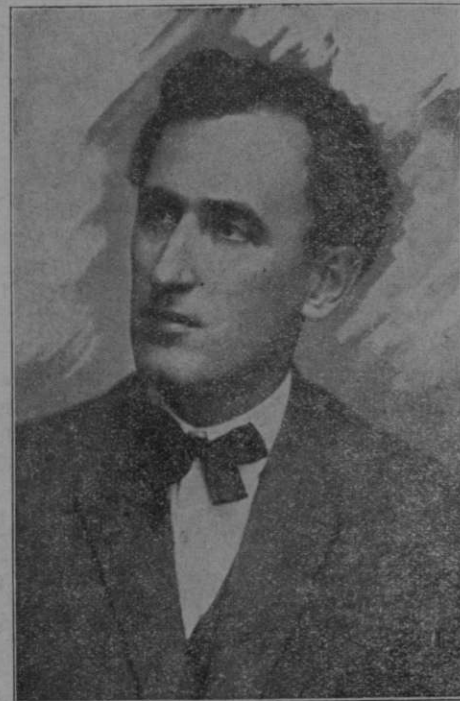
Kaj menijo o naših tovariših-pecih časopisi, smo gotovo vsi prav s pridom čitali. Vsi! »Kaj neki menijo o svoji poti, o uspehih, o sebi . . . člani UPZ sami, ne bi bilo napak zvedeti,« sem si dejal. Pa sem se že odločil, da »napadem«, in sem se za napad takoj pripravil. In je šlo hitro! . . . V dobi telefona! . . .

— »Halo! . . .
— »Velja?« . . .
— »Dobro, domjeneno! Da si mi zdrav! . . . In na — svidenje! . . .«

Dirigent našega pevskega zbora, profesor Srečko Kumar — na tega sem se spravil najprej — je že sedel na domjenenem mestu, ko sem vstopil točno ob dogovorjenem času.

»O, saj še do sape nisi prišel po tem dolgem maršu, pa te že gnjavim,« sva si segla v roke, Sedla sva, pozanimala sva se drug za drugega — s kratkimi uvodnimi besedami — pa sem že povlekel svojo beležnico. »Veš, Srečko!« — to je namreč pri zboru in v organizaciji njegove populno zaobitve — »bom ti malo vest izprašal . . . o, le nikar se nič ne brani! . . . manj boš sitnaril, preje bova

Dirigent pevskega zbora UJU Srečko Kumar.

Rojen je bil 9. aprila 1888. v Kojškem pri Gorici. Po svojem očetu, ki mu je umrl, ko je bil star 9 let, je dobil veselje do glasbe. To je spoznala sestra Pavlina, ki mu je pokazala prve note na klavirju. — Po maturi na učiteljski v Kopru je služboval dve leti kot učitelj in je istočasno obiskoval Tartinijev konservatorij v Trstu, kjer je leta 1913. diplomiral. Tik pred vojno in po vojni je izpopolnjeval svoje študije pri znanem glasbenem pedagogu prof. J. Peinbauru v Leipzigu, za tem je ustanovil privatno glasbeno šolo v Trstu, poučeval na Glasbeni Matici in priredil klavirske koncerte po vsem Primorju.

Kot dirigent je pričel delovati že v 17. letu na učiteljski. Vodil je pevski zbor »Hajdrih« na Proseku in »Zarja« v Rojanu, s katerima je izvajal v Trstu leta 1912. prvi moderen spored slovenske vokalne glasbe (Kreška, Ravnika, Lajovica, Adamiča). Med vojno je sestavil dva vojaška pevska zbora, s katerima je imel koncerte slovenske vokalne glasbe v Admontu in v Dečinu ob Labi v počestčenje Ivana Cankarja.

Še kot deček je nekoč slišal pevski zbor moravskih učiteljev. Stavil si je nalogo, da hoče posvetiti vse sile v to, da združi tudi slovenske učitelje pevce v tako korporacijo, ki bo reprezentirala slovensko pesem v takih dovršeni obliki. Leta 1920. je ustanovil pevski zbor slovenskih učiteljev v Italiji, ki je priredil koncerte po vsem Primorju in leta 1923. pevsko turnejo po severni Italiji. Ta je prinesla jugoslovanski glasbi veliko priznanje. Po letu 1924. je bilo delovanje učiteljskemu pevkemu zboru onemogočeno. Kumar je bil premeščen h Glasbeni Matici v Ljubljano, kjer je prevzel tudi dirigentstvo pevskega zbora, s katerim je imel več uspeših koncer-

tov. Medtem je uvidel, da je teren za ustanovitev učiteljskega pevskega zbora v Ljubljani primeren. Dokazal je to tov. Juvaneč, ki je prvi sestavil v Ljubljani učiteljski pevski zbor, s katerim je kmalu po vojni absolviral mnogo koncertov po vsej Jugoslaviji s splošnim priznanjem.

Torej šel je na delo! Pod okriljem Društva učiteljev glasbe in s pomočjo prof. Bajuka je osnoval sedanjí pevski zbor UJU.

Toda usoda ga je zanesla v Zagreb, kjer je dobil leta 1926. mesto profesorja na Muzički akademiji. Prevzel je tudi mesto dirigenta hrvatskega pevskega društva »Kolo«, s katerim je imel več koncertov v Zagrebu in drugod. Z velikim uspehom je leta 1927. v Frankfurtu ob Mainu izvajal dr. B. Širole »Oratorij brata Cirila i Metoda«. Na tem internacionalnem festivalu za moderno glasbo je dosegel priznanje celokupne mednarodne kritike.

K svojemu — našemu zboru v Ljubljani — je prihajal iz Zagreba od časa do časa, učil ga, stal mu vedno kot svetovalec na strani in izvedel z njim poleg neštevilnih koncertov po Sloveniji, dve veliki turneji: na Češkoslovaško in po naši državi, stremelj pri tem delu z nezmanjšanim mladeniškim ognjem izpolniti svoje mladostne sanje.

Leta 1928. je ustanovil s svojimi tovariši glasbeniki privatno glasbeno šolo v Zagrebu, kateri je danes upravitelj. V zadnjem času pa je njegov zavod dobil pravico javnosti.

Z zadnjo turnejo po naši državi je izpolnil večji del svojega stremljenja svojih mladostnih težej. Želimo le, da vodi tudi naš prepj zbor slovenskega učiteljstva in ga privede do najvišje stopnje glasbene umetnosti.

gradu: Nj. Vel. kraljica je sprejela visoki protektorat nad našo turnejo. Tako pri ministrskem predsedniku gosp. generalu Živkoviću, ministru prosvete g. Maksimoviću in na vseh vodilnih mestih v Beogradu smo našli res iskrene, očetovsko naklonjene sodelavce Nj. Vel. kralja, pa ti je o tem že itak podrobne znano iz časopisnih poročil.

In ni tudi to razveseljivo? je menil ves v blaženem zadovoljstvu moj sobesednik, odslej bomo delali z zagrebškim učiteljskim pevskim zborom »Filipovičem« in beograjskim tovariškim »Marinkovičem« skupno, na edinstveni bazi. Sklenil smo izdajanje skupnih edicij, zborovskih skladb, šolskih pesmaric, pedagoško-glasbenih knjig. Priredjali bomo skupne pevске nastope. To je res zelo važen rezultat: Skupna afirmacija glasbenega in kulturnega dela vsega jugoslovanskega učiteljstva.

»Za zaključek pa, kaj praviš h kritikam, ki jih poznamo sicer že iz beograjskih, zagrebških in drugih dnevnikov. Vsi so visoko ocenili Vaše uspehe, zanima me, kaj meniš ti o kritiki v zagrebškem »Obzoru«, ki jo je napisal — edino, izjemno negacijo UPZ — g. Lujo Šafraneč Kavič?«

»Vsa kritika je priznala veliko važnost in visoko misijo našega zbora, visok nivo naše vokalne glasbe in organizatorsko zmožnost slovenskega učiteljstva. Da res je, edina bela vrana med vsemi kritiki je bil g. Šafraneč-Kavič iz Zagreba. Menim, da je vzrok za članek v »Obzoru« predvsem osebnega značaja. Gosp. Šafraneč je podcenil slovensko vokalno glasbo, naš zbor pa je prikazal kot amatersko diletantski ansambel. Vsa ostala

gotova, preje ga bova trčila kozarček na našino in na zdravje naših prijateljev.«

In sem ga panal! Že sem nastavljal v beležnico prav vrosto ost ošiljen svinčnik. Kakor oster nož v napad.

— »Oj, ti šintarjev Jože in tiger iz gase« mi je zapel odlomek iz Osterčeve »Muhe kurme«, pa sem mu — še preden je dokončal — že porinil prvo vprašanje:

»Povod in vodilna misel za zadnjo turnejo?«

Srečko je pomislil le za trenutek. Nato pa, kakor bi pritisnil na pravi gumb, mi je takoj iznesel naslednje:

V glavnem kulturno-politični cilj, ta nas je gnal na pot v vzhodne kraje naše države, zlasti pa v kraljevski Beograd. Lani smo videli velike uspehe take turnee po bratski CSR, ki so nas zblizali tako v strokovnem, stanovskem, glasbenem in nacionalnem oziru s severnimi brati. Zagreb, Beograd, in ostali kraji do Siska pa so vendar še bolj naši. Zakaj se ne bi spoznali mi z njimi in oni z nami?

Tako jaz, kakor vsi naši pevci smo čutili nujno potrebo, da navežemo stike predvsem z našo prestolico. Ta turneja — tako smo mislili — naj utrdi duhovne vezi slovenskega dela jugoslovanskega naroda s hrvatskim in srbskim.

In še to smo hoteli pokazati: Da je ljubljansko UJU in njega članstvo tovariško-stanovska, jugoslovanska organizacija, ki deluje tako stanovsko in kulturno v vseh smereh našega programa.

— »Kaj praviš, Srečko, o koncertnem programu?«

Z našim programom smo hoteli pokazati na turneji sliko naše slovenske

muzike. Pokazati pa smo hoteli tudi hotenje, da je slovensko učiteljstvo zmožno in tudi poklicano za glasnika naše muzike, saj so — omenjam CSR — tudi tam učiteljski pevski zbori vodilni faktor, ki ima vpliv na razvoj glasbe.

»No, prosim, povej mi kaj o svojih pevcih in pevkah! . . .«

— »E, saj jih tudi sam dobro poznaš: fejš fantje, fejš dekleta, vsi skupaj fejš družina! Kar zapiši: fejš, fejš, fejš! . . . Pa o njih še to:

Poleg nepopolnih materialnih in fizičnih žrtve — nekateri imajo tudi nad 50 km daleč k vaju — premagujejo člani UPZ še mnoge druge neprilike. Po mojem iskrenem mnenju so moji pevci najinteligentnejši zborovski vokalni material in to tako do tehnični, kakor tudi po teoretični strani, zlasti pa po visokem estetičnem hotenju. Povej prosim še to: za izvajanje sodobne muzike je to edini zbor, ki zmora zajahati sodobnega knjička, ne da bi ga ta iskra žival vrgla s sedla. Pa tega ne dosežemo z dresuro, ki mnogokrat tako rada odpove, ampak z intelektom, čuvstvom, sploh samo z umetniškim doživljanjem.

— »Prosim te, gospod dirigent, mi lahko podčrtaš nekaj osebnih utisov s pravkar dokončane turnee?«

— Izredno sem vesel, da smo našli na naši poti toliko iskrenih prijateljev, toliko simpatičnih tovarišic in tovarišev, in to na vsej poti: počenši od Zagreba in Beograda pa do Siska, ki je bil naša zadnja postaja.

Podčrtati moram zlasti naklonjenost na najvišjih mestih v kraljevskem Beo-

Pedagoški tečaj o moderni osnovni šoli v Ljubljani.

Nemški profesorji-pedagogi prirede za učiteljstvo Dravske banovine v Ljubljani pedagoška predavanja o »Moderni osnovni šoli«.

Centralni inštitut za vzgojo in pouk (Zentral-Institut für Erziehung und Unterricht) iz Berlina je izrazil ministrstvu prosvete željo, da priredi za jugoslovensko učiteljstvo tridnevne pedagoške tečaje. Predavali bi trije profesorji-pedagogi, znani praktiki narodnih šol, ki bodo pokazali s tem prvim poskusom delo narodne šole, kakršno mora biti od prvega do četrtega šolskega leta. Tekom predavanj se bo istočasno proučil tudi ustroj osnovne šole.

Ministrstvo prosvete je ugodilo želji inštituta iz Berlina in je poverilo Udruženju jugoslovenskega učiteljstva z organizacijo teh tečajev.

Tečaji so se vršili:
V Beogradu od 23. do 25. marca.
V Zagrebu od 26. do 28. marca.

V Ljubljani pa se bo vršil tečaj od 30. marca do 1. aprila.

Splošna tema bo: »Moderna osnovna šola« (predavanja, obrasli dela in razgovori). Prvi dan: Ministerialni svetnik iz Berlina g. Hila: »Osnovna šola moderne pedagogike in delovne osnove šole«.

Drugi dan: Šolski svetnik iz Pirotau-a g. Schmit: »Spoznavanje domovine in kulture v osnovni šoli«.

Tretji dan: Rektor iz Essena g. Binger: »Idea dela v narodni šoli«.

Predavanja se bodo vršila v nemškem jeziku in bodo trajala dopoldne in popoldne. Predavanjem bo sledila tudi debata.

Ker so problemi, ki se bodo obravnavali na teh tečajih, zelo aktualni in velikega pomena za našo narodno šolo in ker bo stik nemških pedagogov, znanih delavcev za novo narodno šolo, z našimi šolskimi delavci in učitelji pripomogel k utrditvi prijateljskih

odnošajev med obema državama, zato priporoča ministrstvu vsemu učiteljstvu, da v mesajah svojih materialnih možnosti, pride na te trodnevne tečaje, a za učiteljstvo v mestih, kjer se tečaji vrše, kakor tudi onim iz najbližje okolice, naj odredi prosvetna uprava, da prisostvujejo predavanjem. Vsem obiskovalcem tečajev priporoča ministrstvo, da se potrudijo, da iz predavanj posnamejo čim največ koristi, navodil in nasvetov za svoje nadaljnje delo.

V ta namen ima učiteljstvo izven mesta, kjer se vrše predavanja petdnevni, a oni iz mesta in neposredne okolice tridnevni dopust.

Učiteljstvo, ki želi prisostvovati predavanjem, javi to upraviteljstvu, ko se pa vrne, se izkaže s potrdilom poverjeništvu UJU — Ljubljana, da je redno prisostvovalo predavanjem.

Poverjeništvu UJU — Ljubljana bo pripravi primerno dvorano za predavanja in preskrbi za sprejem gostov.

Predstavniki prosvetne uprave iz mest, v katerih se bodo vršili tečaji, se bodo po nalogu ministrstva sami udeležili tečaja in predavanj in sprejema predavateljev.

Dostop k predavanju imajo vsi, ki se za navedena vprašanja zanimajo.

Vnanji udeleženci naj prijavijo takoj svojo udeležbo UJU — poverjeništvu Ljubljana.

Prijavitelci naj označijo, ako reflektirajo na prenočišče in prehrano. Prenosišča bo skušalo preskrbeti poverjeništvu v ljubljanskih internatih, odnosno v hotelih. Ceno naznanim ob prihodu. Kdor želi prenočišče v hotelu, naj to izrecno označi v prijavi.

Tečaj se bo vršil v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani.

Obrtno trgovaške šole: 8 učiteljev.
Podružnice kmetijske družbe: 2 učitelja.
Sadržarska in vrtnarska društva: 4 učitelji.
Živnorojska zadruga: 1 učitelj.
Obrtna zadruga: 1 učitelj.

Katoliško-prosvetna društva: 1 učitelj in 2 učiteljici.

Cerkveni pevski zbori: 2 učitelja (1 že 30 let) in 2 učiteljici.

Gasilno društvo: 1 učitelj.
Protituberkulozna liga: 6 učiteljev.

Kolo jugoslovanskih sester: 5 učiteljic.
Rdeči križ: 2 učitelja in 1 učiteljica.

Jugoslovenska Matica: 3 učitelji in 5 učiteljic.

Streljačka družina: 2 učitelja.
Ciril in Metodova družba: 1 učitelj in 2 učiteljici.

Občinski odbornik: 1 učitelj.
Poročevalci za kmetijsko statistiko v občini: 1 učitelj.

To je le trenutna slika statističnih podatkov iz katere je razvidno, da najdemo učitelja pri delu na vseh krajih javnega delovanja v prosvetnem in gospodarskem ozirju.

Ce bi se pa ozrli nekoliko nazaj, bi našli učitelje in učiteljice kot glavne funkcionarje še pri raznih drugih prilikah. Največ najdemo učitelje kot vršilce težkih tajniških dolžnosti, med tem ko navadno zavzamejo predsedniška mesta drugi.

Gotovo dejstvo je tudi, da mora učiteljstvo pri izvrševanju izvensolskih poslov žrtvovati razen časa in truda tudi dokaj denarja, kar za učiteljstvo pri skromnih službenih primkih ni lahka stvar.

Zavedamo se svojega izvensolskega dela, pa četudi tega nekateri nočejo nam priznati in hočemo ga tudi po svojih močeh nadalje vršiti.

Cerkevica, 1. marca 1931.

L. Hladnik, s. r.

Tajniki kmetijskih podružnic. Neka kmetijska podružnica je na svojem občnem zboru predlagala, naj Kmetijska družba definitivno uredi zadevo tajnikov-učiteljev, z motivacijo, da osrednji odbor ne more brez pristanka glavnega občnega zbora, t. j. brez izpremembe pravil dovoljevati izvrševanja pasivne volilne pravice izrednim članom, niti ako kdorkoli za to prosi; istotako niso v sedaj veljavnih pravilih predvideni za podružnice poslovni tajniki, kakršnega ima centrala. Torej bo treba spraviti pravila v sklad s tajniki ali pa — tajnike s pravili. Naj se Kmetijska družba o tem jasno izrazi! — Ru.

Pravilnik o praktičnih učiteljskih izpitih. Prosvetno ministrstvo je izdelalo začasni pravilnik o praktičnih učiteljskih izpitih. Pravilnik stopi v veljavo, ko bo objavljen v »Službenih Novinah«. Praktični izpiti, s katerimi učitelji dobijo pravico do stalne namestitve, so se vršili do sedaj brez enotnega pravilnika, različno v raznih pokrajinah in po predpisih, ki so še ostali od nekdanjih šolskih oblasti, ali pa celo kar po praksi, ki se je v teku let sama uveljavila. Izpiti so bili različni po številu predmetov in tudi po upoštevani teorije in prakse. Sedaj pa je vprašanje praktičnih učiteljskih izpitov temeljito proučeno in je novi pravilnik kochnoveljavno odredil material kakor tudi način praktičnih izpitov. Pravico do polaganja praktičnega izpita dobi učitelj po 20 mesečni šolski službi. Dopusti, navadni in bolezenski, ki so daljši od dveh mesecev in pa velike šolske počitnice, niso vračunani v tej 20 mesečni učiteljski službi. Učitelj, ki ima skupaj tri slabe letne ocene ali zapored dve slabi oceni, ne more polagati praktičnega izpita in bo odpuščen iz službe. Vsak učitelj mora napraviti praktični izpit v roku štirih let. V ta rok pa se ne vračunava vojaško službovanje in tudi ne bolezenski ali drugi dopusti, ki trajajo nad 6 mesecev. Pravilnik določa nadalje tudi mesta, kjer se lahko polagajo izpiti. Za vsako banovino so določena učiteljsišča, kjer je sedež komisij za praktične učiteljske izpite. V Dravski banovini se polagajo izpiti na učiteljsišču v Ljubljani in v Mariboru, za Savsko banovino pa v Zagrebu, Gospiću in Pakracu. Kandidati morajo vložiti prošnjo za priuput k zrelostnemu izpitu dotičnega učiteljsišča preko sreskega poglavarstva, ki odpošlje potem prošnjo preko banske uprave upravi učiteljsišča. Prošnja naj vsebuje kratek opis študij in šolskega delovanja in pa uverjenje o službenih letih in o letnih ocenah, ki ga izda banska uprava. Predloženo mora biti tudi uverjenje o državljanstvu, ki se dobi pri pristojni politični oblasti. Način izpitov: Praktični učiteljski izpit se deli na dva dela: na teoretičnega (pismeno in ustmeno) in na praktičnega. Za pismene izpite določijo komisija snovi iz posameznih predmetov in traja tak izpit največ po 5 ur za vsak predmet. Ustmeni izpit polagajo kandidati, ki so pri pismenem izpitu dobili najmanj dobro oceno. Pri ustmenih izpitih je po pravilniku novo n. pr. to, da je poseben predmet šolska administracija in šolski zakoni. Ta izpit traja 35 do 40 minut, izpiti iz raznih drugih predmetov pa po pol ure. Važna in deloma nova so določila glede izpita iz šolske prakse. Kandidat mora najprej pred komisijo obdelati učno snov, potem pa nastopi z njo v določenem razredu vadnice ali kake druge ljudske šole. Ta praktični nastop sme trajati največ 5 ur. Vsa učna sredstva odobri poprej izpitna komisija. Ravnateljstva učiteljsišč morajo v teku 14 dni po končanih izpitih predložiti ves material o izpitih prosvetnemu ministrstvu.

Ljutomer. Gospa Ana Ivančič-Deu obhaja 30. t. m. svoj 83. rojstni dan v čvrstem zdravju. Jubilatka je službovala v našem mestu vso dobo svojega službovanja, torej, polnih 40 let ter je vzgojila 3 generacije, ki so blagi učiteljici za vse lepe nauke in dobrote iz srca hvaležne. Še na mnoga leta v sedanjosti!

Naprosamo amaterje, ki uporabljajo ozke filme (Schmalfilm 16mm), da nam jih posodijo za predavanja in izložbah na Zrinjcu 20. Filmi naj predstavljajo lepoto naše domovine in prikazujejo prireditve in motive, ki so etnografskega in sploh turističnega pomena. Prosimo gg. amaterje, da nam v interesu propagande lepote naše domovine posodijo svoje filme v gornji dimenziji, ki jih bomo predvajali z imenom lastnika in z opisom motivov in pokrajini, ki jih predstavljajo. Lastništvo in opis filma bi objavili v obliki in tekstu, kakršnega lastnik dovoli ali sam določi. Vsako garancijo za povrnitev ne-poškodovanega filma prevzema nase Savez za promet tujcev »Putnik«, Zagreb, Zrinjevac 20. Predvajanje filmov se vrši vsak večer od 7. do 9. ure v naših prtiličnih izložbah na Zrinjcu.

Učiteljstvo na Danskem. Naši stanovski listi so že večkrat poročali o šolskih razmerah na Danskem, vendar ne bo odveč, ako dodam nekaj še to, kar sem čital v 10. številki letošnjega »Radio Welt«. Slavna danska pesnica Karin Michaelis se je izjavila poročevalcu istega lista o visokem nivoju danskega radia, o njegovem velikem ljudsko-izobraževalnem delu, o prvovrstnih znanstvenih predavanjih itd. Omenila je, da je vse to mogoče le z ozirom na tamošnje osnovno šolstvo, češ, učenci danskih osnovnih šol so bolj izobraženi, kakor drugod univerzitetni študentje. In vsa ta nenavadna ljudskošolska kultura ima svoj izvor v tem, ker je na Danskem osnovnošolsko učiteljstvo od države najobljubljeneje plačano štano. Učiteljski pripravniki pa tudi uživajo tako izobrazbo in omiko, kakršnih so drugod deležni le srednješolski profesorji. — In pri —nas? — A. P. B.—g.

Dopisniku članka »Bolgarske učiteljice« v pojasnilo. Z Vašo prvo notico »Bolgarske učiteljice« v »Učiteljskem Tovarišu« začetkom marca se ni čutila prizadeta samo tovarišica Vodetova, temveč me vse, ki smo večanjene v »Društvo učiteljice«. In to nas je precejšnje število tako poročenih kakor neporočenih. Na svojem zborovanju dne 8.

marca je prišla na razgovor tudi Vaša notica. Naprosile smo tovarišico Vodetovo, ki je predsednica našega društva, naj na to notico da primeren odgovor. Če ste torej g. tovariš imeli namen poročati le kronistično, bi bili to morali že nekoliko drugače napisati, kajti če poročate: »V Bolgariji učiteljice niso domišljave, ne zavzemajo dominantnega mesta nad kolegi, se vse lahko poroče...«, iz tega logično sledi: nekje (najbrže pri nas) pa temu ni tako. Ako pa pri tem niste mislili na nas, bi pa morali povedati, kje pa so potem domišljave učiteljice, kakršnih v Bolgariji ni. — Poudarjam še jaz iznova, da tudi pri nas ne zavzemamo in ne maramo zavzeti učiteljice nikakega dominantnega mesta nad kolegi, želimo pa pač, da bi vladal pravi tovariški duh med nami — čas despotstva pa naj izgine. — Kar se tiče tega, da se v Bolgariji vse učiteljice lahko poroče, pripominjam, da bi se pri nas tudi vse lahko poročilo, če bi bile z vsakim zadovoljne. Toda večina tistih, kar nas je ostalo šamskih, nismo nesrečne, ker smo same, posebno še ker vidimo, da se šteje vilo srečnih zakonov vsak dan bolj krči. — Torej cenjeni g. tovariš, kadar boste še kaj poročali, prosim storite to tako, da se ne bomo čutili prizadete, sicer se bomo gotovo zopet oglasile. Časi, ko je učiteljica k vsemu molčala in se ni upala govoriti, četudi se ji je godila krivica, so minuli. — Ivanka Cegnarjeva.

Ljutomer. Gospa Ana Ivančič-Deu obhaja 30. t. m. svoj 83. rojstni dan v čvrstem zdravju. Jubilatka je službovala v našem mestu vso dobo svojega službovanja, torej, polnih 40 let ter je vzgojila 3 generacije, ki so blagi učiteljici za vse lepe nauke in dobrote iz srca hvaležne. Še na mnoga leta v sedanjosti!

Naprosamo amaterje, ki uporabljajo ozke filme (Schmalfilm 16mm), da nam jih posodijo za predavanja in izložbah na Zrinjcu 20. Filmi naj predstavljajo lepoto naše domovine in prikazujejo prireditve in motive, ki so etnografskega in sploh turističnega pomena. Prosimo gg. amaterje, da nam v interesu propagande lepote naše domovine posodijo svoje filme v gornji dimenziji, ki jih bomo predvajali z imenom lastnika in z opisom motivov in pokrajini, ki jih predstavljajo. Lastništvo in opis filma bi objavili v obliki in tekstu, kakršnega lastnik dovoli ali sam določi. Vsako garancijo za povrnitev ne-poškodovanega filma prevzema nase Savez za promet tujcev »Putnik«, Zagreb, Zrinjevac 20. Predvajanje filmov se vrši vsak večer od 7. do 9. ure v naših prtiličnih izložbah na Zrinjcu.

Učiteljstvo na Danskem. Naši stanovski listi so že večkrat poročali o šolskih razmerah na Danskem, vendar ne bo odveč, ako dodam nekaj še to, kar sem čital v 10. številki letošnjega »Radio Welt«. Slavna danska pesnica Karin Michaelis se je izjavila poročevalcu istega lista o visokem nivoju danskega radia, o njegovem velikem ljudsko-izobraževalnem delu, o prvovrstnih znanstvenih predavanjih itd. Omenila je, da je vse to mogoče le z ozirom na tamošnje osnovno šolstvo, češ, učenci danskih osnovnih šol so bolj izobraženi, kakor drugod univerzitetni študentje. In vsa ta nenavadna ljudskošolska kultura ima svoj izvor v tem, ker je na Danskem osnovnošolsko učiteljstvo od države najobljubljeneje plačano štano. Učiteljski pripravniki pa tudi uživajo tako izobrazbo in omiko, kakršnih so drugod deležni le srednješolski profesorji. — In pri —nas? — A. P. B.—g.

Knjige Slovenske šolske Matice za leto 1930. so izšle. Ljubljanski člani se naprosajo, da pošljejo ponje v Učiteljsko knjigarno. Izvenljubljskim se bodo poslale na slovo poverjenika tekem prihodnjih dni tako, da bodo imeli člani knjige v rokah še pred prazniki. — Blagajnik.

Splošne vesti.

STATISTIKA O IZVENSOLSKEM DELOVANJU UČITELJSTVA V LOGAŠKEM SREZU V ŠOLSLEM LETU 1930./31.

Na zadnjem zborovanju našega društva na Rakeku dne 9. decembra 1930. sta dobila s tovarišem Šuštaršičem nalogo, da sestaviva statistiko izvensolskega delovanja učiteljstva našega sreza.

Pod to nalogo je razumeti aktivno, intenzivno delo učiteljstva izven šole, in sicer v narodno-prosvetnem, humanitarnem, zdravstvenem, kmetiškogospodarskem, socialnem in narodno-obrambnem ozirju.

Ta naloga ni posebno prijetna, morda je celo delikatna.

Ce naštejemo vsa društva, njih odbore, odseke in pododseke, v katerih deluje učiteljstvo našega sreza, bi bilo preveč točno, utegnilo bi celo dihati po samohvali našega stanu. Če pa bi izpuščali nekatere panoge izvensolskega dela učiteljstva našega sreza, bi napravili našim tovarišem in tovarišicam krivico. Treba je torej ubrati pri tem srednjo pot.

Podatke je poslala 21 šola, torej vse razen dvorazrednice pri Sv. Duhu pri Novi vasi.

Učiteljstva je navedenega 105, in sicer 39 učiteljev in 66 učiteljic. Aktivno deluje pri Sokolu 27 učiteljev in 29 učiteljic, skupno 56 tovarišev(ic), in sicer kot staroste, podstaroste, tajniki, blagajniki, prosvetarji, gospodarji, pevovodje, dirigenti, režiserji ali pomočniki navedenim.

Med temi imajo posamezniki tudi po dve, tri ali še več funkcij.

Kmetiško nadaljevalne šole: 8 učiteljev.
Kmetiško gospodinske šole: 4 učiteljice.

kritika govori drugače. Da ima njegova ocena drugačno ozadje, in drugačen povod naj omenim, da se je isti program z istimi pevci in istim dirigentom izvajal v Ljubljani in Beogradu in je našel povsod popolnoma drugačno oceno; sicer pa so tudi vsi ostali zagrebški listi poročali povsem drugače kakor g. Šafranek in slično ljubljanskim in beograjskim poročilom. Sicer pa prinaša izvečke o zadnjih turnejskih kritikah tudi naše stanovsko glasilo »Učiteljski Tovariš«, ki jasno prikazujejo, kaj so izpovedale o naši muziki in o našem zboru prominentne osebnosti in vplivni kritiki. Gotovo pa je za naš zbor nad vse častna kritika, ki jo je priobčil v beograjski »Pravdi« g. Krstić, znana osebnost v jugoslovanskem kulturnem življenju, ki je tudi po svojem visokem službenem položaju zelo vplivna in odločilna osebnost, saj je g. Krstić šef umetnostnega oddelka v našem ministrstvu prosvete.

No, za piko pa še eno vprašanje. Zadnje je, sem se opravičeval, ko si je g. Kumar ne vem že kolikrat posegel med najinim razgovorom v lasi in si jih razmršil. »Srečko, prosim Te, povej mi še kaj o sebi!...«

»Prokletok!« mu je ušlo nenadoma, nato pa se je še prav na široko zarežal, da je še mene potegnul v smeh in sva se znašla v krepkem duetu.

»Še o sebi naj ti kaj povem?« je menil na pol neverjetno, na pol odklonilno, pa je že vzdignil polliterko in pomignil z njo natakariči.

»Glej, žejen sem!... spravi beležko in pijva na zdravje našega zbora in naj!«

»Pa na zdravje!« sem dejal, ko je Srečko natočil kupici.

»Eks!« — »Eks!«... »Eks!« — »Eks!«... »Eks!« — »Eks!«...

Ob jubileju.

Društvo »Fana« se je pripravljalo, da proslavi desetletnico svojega obstoja. Hotelo je proslaviti ta kulturni dogodek čim slavneje. Kajti ni mala stvar vztrajati dandanes deset let brez prepira in drugih motenj. Gmotnih uspehov sicer ni moglo društvo izkazati ob jubileju, ali dolgov tudi ne. Vsakoletna vrtna veselica je društvu krila upravne stroške, praznovanje Silvestrovo pa jim je neslo toliko, da so plačali stroške za dvorano in za pobite kozarce in steklenice. Društvo je tedaj prospevalo boljše kot druga društva, ki so si v teku svojega delovanja nakopala dolgove.

Kadar proslavlja društvo kak jubilej, je njegovo delovanje na višku. Vse važnejše društvene osebe, ki njim tudi činitelji pravijo imajo polne glave skrbi in ne vedo kje in kako bi prišli, da bi bilo vse prav in dobro. Zaradi tega je tudi predsednik »Fane« sklical mesec dni pred jubilejem nujno invažno odborovo sejo. Seja se je vršila pri njem v gostilni — tam se odborniki namreč lažje in temeljiteje razgovore, kot drugje.

Na tej seji je odbor temeljito vse pretehtal in premislil. Najprej se je porazgovoril glede godbe. Godci so dragi, zahtevajo dobro plačilo in večerjo in pijače, da je joj. Pa so odborniki sklenili, da poverijo to delo učiteljskemu orkestru, ki je zastojni, ne večerja in če pije, pije za svoje. Društvenemu tajniku so naložili dolžnost, da napiše učiteljskemu orkestru poziv za sodelovanje.

Pa še to jim v pismu zabiči, da naj bodo točno na mestu in naj ne delajo predolgh pavz!« je še pripomnil društveni blagajnik.

Ko je bila ta zadeva urejena, so odborniki načeli vprašanje, kdo in kako naj dvorano okraši.

»No, s tem si ne bomo belili glave,« je predlagal odbornik, ki je bil tudi član krajevne šolskega odbora. »Otroci naj nabero bršljan in smrečje, učitelji naj pa dvorano okraše.«

»Saj res!« prikima predsednik in še doda: »Tajnik, še to dostavi v pismu, da pridejo smrečje lahko k meni iskat.«

Ko so to slišali odborniki, so zavpili: »Živio naš predsednik!« In so naročili nov štefan vina.

Sedaj so prišli pavljoni na vrsto. Treba je bilo določiti ljudi za prodajo peciva, jestvin, pijače, likerjev in kave. Za to delo so ženske. Ali ženske rade plešejo in nobena ne mara sprejeti tega dela. Vsaka pa tudi ni za to.

To bo huda reč!« meni predsednik.

Kaj če bi vprašali učiteljice?« se oglašuje najmlajši odbornik, ki ni še podrobno poznal društvenega življenja in društvenih pravic.

Predsednik ga pogleda izpod košatih obrvi: »Glej ga! Kaj bi vpraševali! Saj morajo! Učiteljice me ne skrbje. Ali premalo jih je. Troje jih je, potrebujemo pa jih pet. Kje dobimo še dve?«

Ce združimo pecivo z likerji, potrebujemo samo še eno, se oglašuje blagajnik.

»No, to bi že bilo!« se razveseli predsednik. »Le zapiši tako, tajnik. No, dobro. Pecivo z likerji, kavo in vino — učiteljice. Ostanejo še jestvine. Koga damo k jestvinam?«

Kaj, če bi prosili tvorničarjevo gospo?« vpraša tajnik. »Mlada je in brhka, otrok pa tudi nima, da bi se nanje izgovarjala!«

Imenitno!« se navdušuje blagajnik. »Ta bi pa bila ta!«

Bila bi že,« ugovarja predsednik, »ali ne za jestvine. Okrog jestvin se zbira pofel!«

Pa dajmo jestvine k likerjem in naj ona prevzame pecivo!« predlaga blagajnik.

Dobro! Zapiši tako,« pritrdi sedaj predsednik.

Tajnik zapiše in vpraša: »Ali naj tudi njej pišem?«

Nak!« odkima predsednik. »Treba deputacije, da gre k nji in jo prosi. To ni kar tako, kaj pa mislite?«

In so odločili, da gredo trije činitelji h gospe tvorničarjevi in jo prosijo za sodelovanje.

Šli so koj drugi dan in jo prepričali, da je njena navzočnost pri proslavi potrebna zaradi važnosti jubileja in pa zaradi društvenega prestiža.

Po vseh teh pripravah ni čudno, da je slovesnost izpadla nad vse pričakovanje sijajno. Še celo gospa tvorničarjeva je vztrajala do polnoči. Avto jo je čakal ves čas zunaj na dvorišču. Stalo je to črno na belem v vseh dnevnih listih. Ko je odhajala, so se vsi društveni činitelji postavili v špalir in predsednik se ji je v lepem govoru zahvalil za trud in požrtvovalnost in pomoč. Tudi to so listi zabeležili. Le tega niso, da je neka starejša gospodična zagodrnjala za njo: »Še osnovne šole ni mogla z uspehom dovršiti, sedaj pa taka čast in hvala in — sreča.« Ali tega ni nihče slišal.

J. Ribičič.

— »Pot za goru.«. Že dve leti bo, odkar sem izdal v samozaložbi zbirko svojih pesmi ter jo razposlal tudi mnogim tovarišem (icam) na ogled. Ker je marsikateri niso vrnili, smatral sem jih za naročnike. A mnogi izmed teh so mi z izplačilom malenkostne vsote za zbirko še na dolgu; zato jih tem potem, dasi prav nerad, a vsled krize, prosim, da poravnajo zaostanek takoj, čim prejmejo od mene vposlano položnico. Obenem pa naznanjam, da imam še precejšen del založbe na razpolago za eventualne nove naročnike, ki naj se obrnejo v svrhu naročitev direktno name v Dobovo, da pridem tem prej do izplačila svojih stroškov. — Alojzij Peterlin-Bátog.

— Moja zadnja beseda. (Nepolemichen odgovor na polemiko v 7. številki »Popotnika« zaradi dr. Strmškovich »Zvončkov«.) Prav nič se nisem razburil, ko sem prejel na svoje recenzijo poročilo o dr. Strmškovich »Zvončkih« pošteni odgovor od pisatelja samega. Hvala bogu, vzlic razburkanim časom imam mirne živce, da me ne spravi niti najbolj zgoča ironija ob razsodnost in dobro voljo, brez katere bi bili vsekakor lahko v veliki nevarnosti stvarnost in objektivnost mojih poročil. Vkljub vsemu temu pa se mi je vendar pripetilo, kar obžalujem, da bi mi lahko ostale kar za večno neznanne avtorjeve ugotovitve, nanašajoče se na podlagi njegove knjižice predvsem na moderno šolo in pedagogiko. Moj Bog, nikoli bi si ne mislil, da je gospod dr. Strmšek napravil tako veliko uslugo o moderni šoli s tem, da je poslal v svet (sicer malo pozno!) svoje »Zvončke«, kajti doslej smo bili v mladinski književnosti res kakor na »mrtvi točki«. No, sedaj sem se vendar končno prepričal, o čemer nisem prej niti sanjal. Upam, da bo odslej pri nas že kako boljše, in da mi velikodušno odpuste vsi tisti, pri katerih sem prišel v nemilost zaradi svojega poročila, saj odpuščanje je vendar tudi dandanes najvišje človeško ravnanje. Malo mi je pa vendar hudo, da mi manjka možnost zadnjega prepričanja: knjige vsaj površno prečitat, in o njih stvarno poročati! To pač ne gre nikakor v moje pamet in se žal ne bom mogel ravnati po avtorjevem paradoksalnem receptu, ki mi ga tako očetovski nasvetuje za sklepno misel svojega zagovora. Morda pridem še kdaj pozneje zaradi avtorja do te zaželjene izvršitve? Mislim, da se bo gospod avtor vseeno zadovoljil s tem, da bom skušal odslej naprej ocenjevati vsako naslednje mladinsko delo na podlagi književne vrednosti njegovih »Zvončkov«, ki so postali po avtorjevi besedi sedaj zame edino merilo literarnih vrednot za mladinsko knjigo. Na vsak način pa ne prevzamem odgovornosti, če bo kako drugo mladinsko delo tudi proti moji volji po svoji notranji teži in vrednosti nadkrililo dr. Strmškove »Zvončke«, kajti preveč sem navajen na: stvarnost in objektivnost. Počakajmo, ker nismo preroki! — Albert Žerjav. — Opomba uredništva: Uredništvo tudi želi in smatra, da je to zadnja beseda o tem predmetu.

Obrambni vestnik.

»Slovenec« prinaša z ozirom na izpad »Obzora« sledeči odgovor:

KAJ PRAVITE?

Kdo ve zakaj smatrajo nekateri naši jugoslovanski bratje našo kulturo za nekaj manjvrednega, za nekaj, na kar je treba z viška doli gledati, še več, kar je treba pri vsaki priliki dejati v nič, dasi še nobeden teh vničdevalcev ni mogel dokazati, da slovensko kulturo boljše — pozna? Večkrat je že naš list tožil, da hrvatske in srbske revije ter časopisi ne posvečajo našemu kulturnemu življenju skoro nobene pozornosti, da njihove knjigarne ne poznajo naših novih izdaj itd.

LOJZE ZUPANC:

Učitelj Čičigoj in njegova korespondenca ...

Saj vem, da se še spomnite kako je bilo z njegovim dnevnikom. Pa je že tako na svetu: kadar človek najbolj trpi, takrat išče bluge, ki bi ga razumela, takrat se mu zahoče toplega stiskljaja roke in odkritih, usmiljenih oči. Tako je »Dnevnik učitelja Čičigoj«, ki ga je obelodanil »Učit. Tovariš« razgrlel trpečo dušo tovarišice, ki si ni mogla kaj, da ne bi potožila svoje gorje učitelju Čičigoj. Ne povem vam, kje je. Tam gori pač nekje, kjer se je rodil Krpan.

Takole je pisala učitelju Čičigoj:

»Spoštovani gospod tovariš! Čitala sem Vaš dopis v 'Tovarišu' in pri čitanju mislila na sebe, siromaka, ki sem še večji kakor Vi. Ne poznam Vas osebno, našla sem Vas v 'Stalču'. O, pri vas ste 'nobel', pri vas je vsaj tirazrednica ...

Poslušajte mene! Od leta 1922. stanujem na dvorazrednici z eno samo učilnico, in letos z 144 učenci in še ponavljalno (Saj je zakonodaja narodnih šolah odpravljena. Op. uredn.) šola po vrhu. Največ moram poučevati sama, ker v naši hriboviti vase ne vzdrži nobena mlada moč. Daleč smo tu od življenja, daleč od prometa. Tako imam n. pr. do mesnice uro in pol hod. do aytpostaje isto tako daleč. Tri ure vožnje je do Lašč ali Račeka, ki sta najbližji železniški postaji.

Pošto imamo pogodbeno. To se pravi: poleti pride poštni sel dvakrat v tednu v vas, pozimi le enkrat, če pa je slabo vreme, ga pa

Pri vsaki došodnji mednarodni razstavi ali drugi prireditvi so še prevzeli eni ali drugi bratje aranžma in stisnili Slovence v kot — depota. Na glasbenem polju je ravno tako. Če gredo naša pevska društva v inozemstvo, pojo najprej srbske, potem hrvatske in končno še slovenske pesmi, dočim se še nikdar ni pripetilo, da bi bilo kako hrvatsko ali srbsko društvo inozemstvu pokazalo slovensko skladbo. Slovenci smo po vojni izvajali blizu devetdeset srbskih in hrvatskih oper, instrumentalnih in vokalnih koncertnih del od štiri in dvajset avtorjev, da bi bili pa naši bratje naštedirali katerega slovensko delo, se pa še ni čulo. To je več kakor žaljivo omalovaževanje naše glasbe, omalovaževanje, kakršnega kulturno inozemstvo in njega večji centri, ki so se že često priznalo izjavili o naši glasbi, gotovo nikakor ne dele z našimi brati.

Tale naš Učiteljski zbor, ki je prestal časten krst na Češkoslovaškem (njega dirigent tudi na mednarodnem festivalu v Frankfurtu) je zadnje dni koncertiral po vseh večjih mestih Jugoslavije in vsa srbska in hrvatska kritika mu je priznala, da je ali najboljši zbor v državi, ali vsaj eden »prvoklasnih«, toda v Zagrebu je naletel zbor na lopar, ki ga treba omeniti. Mislimo na kritiko g. Safranka-Kavča v »Obzoru« od 4. t. m.

Ta gospod ni našel na zboru niti najmanjši dobre lastnosti razen njegove dobre volje in mu je svetoval, naj se gre rajši pet učiti, kakor pa da hoče v Romuniji blamirati našo glasbo. Kakor hitro je zbor stopil v Zagreb, je izgubil svoje »reputacijo« in se pokazal za povsem nezmožnega. Naš Adamič je Safranku »folklorista«, pri Ostercu ne najde kritik niti enega od »uobičajenih« elementov muzike: melodije, ritma, harmonije, polifonije, forme, arhitektonike, umjetničkoga okusa i zvučnosti (edinstven primer v zgodovini glasbene kritike), našim glasbenikom pa pravi, da jim »fali distanca i sloboda prosudijvanja«, radi česar je zagrebška kritika »prisiljena, da preuzme jedan dio odgovornosti«, pri čemer je treba da Slovenci v kulturnem pogledu gledamo »Zagreb kao neke vrste kontrolnu stanicu«.

Kaj pravite? Če se kaj spoznate v muziki in v razmerah ali nič, boste rekli, da je to umazana packarija in če povem, da je teh packarij zlasti zagrebško časopisje zadnja leta že toliko zagrešilo, da to niso več »slučaji«, nego je vse skupaj podobno sistemu, potem morajo takšne nadutosti začetni presedati vsakemu kulturnemu človeku.

Da bi bila naša kulturnost tako zanič, da se nam Zagreb po vsej sili postavlja za kurtorja, ne velja. Mi res ne kričimo toliko o slavi naše kulture, trdimo pa, da pozna kulturna zgodovina nešteto slučajev, da so Slovenci Hrvatom posredovali kulturne dobrine z zapada, da pa se obratno ne da trditi. Kljub vsemu respektu pred hrvatsko moderno kulturo in zlasti glasbo tudi ne moremo reči, da bi to bilo nekaj, k čemur moramo Slovenci pobožno zreti navzgor, kakor zelo visokorodno tudi zro Hrvati na našo nizdol. V takih metodah gledamo mi, ki nam nikakor ne »fali sloboda presudijvanja«, žaljivo prevzetnost posledico pomanjkanja prave kulturnosti in privzgojene taktčnosti.

Danes, ko nam je resnično in notranje prijateljstvo in edinstvo narodov Jugoslavije tako zelo nujno potrebno kot še nikoli, so takšni izpadi in žaljivo omalovaževanje dokaz, da nekateri ljudje tega prijateljstva ne razumejo in da so odločeni sistematično delati ovire temu prijateljstvu. Najlepše je, da Slovenci stvar konstatiramo in potem delamo dalje to, kar smo delali doslej: kulturno delo v vseh oziirih in v vsakem smislu besede, pa da na loparjevstvo odgovorimo s tem delom.

Ker je ozadje zadeve jasno, menimo, da gre lahko tudi učiteljsvo preko zadeve — z delom naprej!

Blizu šole je gostilna. Pride nekega večera nekdo in pravi: »Gospodična, posodite mi nočno posodo. Teta so prišli iz Ljubljane, mi pa je nimamo.« Da, da, tako je. — Tu nimam ene duše, da bi se z njo pogovorila od srca. Komu bi potožila? Kdo me vpraša: »Kako ti je? Kako se počutiš?« Nekoč sem potožila nekemu gospodu. Potolažil me je, da inteligenčen, izobražen človek ne sme obupavati, ampak iskati razvedrila v — čitvju. Mislila sem si: »Ko bi ti le eno zimo tu prebil, bi drugače govoril!« Saj sem naročena na »Jutro«, »Ženski svet«, »Ljubljanski Zvon« in na vse stanovske časopise — a vse to ni mnogo, če je človek sam ...

In še to: Goričanka sem. Za praznike bi šla rada k svojim v Vipavsko dolino. Dovoljenja ne dobim. In če bi ga tudi dobila, bi si ne upala ... Službam zadnje leto, a to leto največ trpim, ker je pač preveč dela za moje izrpane živce. Sprejmite tovariške pozdrave od T. V. — Ko je učitelj Čičigoj prečital pismo, si je otrl solzo, spravil pismo v svoj »Dnevnik« in zamrmral: »Tu bodite besede. Mojim od zadnjih ste podobne. Uboga tovarišica, še bolj trpiš kakor jaz. Vsaj doma mi niso ukradli kakor Tebi, četudi kvasijo kar ni potrebno. Potrpi, saj je zadnje leto, potem bo končna težka pot na Golgoto ...«

Ob nedeljah imam polno kuhinjo ljudi: eni knjige, drugi vzorce za vezenje, opravilne glade izostankov, mazilo za »grintec« itd. Oni dan je prišel k meni mož z razbito glavico, naj mu jo obvezem. Strašen je bil, nisem ga mogla obvezati, dala sem mu obveze in ga napotila k zdravniku. Otroci pa so kričali, da je prišla »maškara« v šolo. No, k zdravniku vseeno ni šel; šolska lekarna ga je ozdravila.

V zimskem času je daleč do trgovine. Sosedom vedno manjka. Kam? V šolo si pridejo »sposodit«. In jaz »posojam«: sladkor, olje, sol, petrolej, vžigalice ... Ne verjame te? Res je vse, do pičice.

Pred dnevi je neka dekleca zbudila bo 23 uri: »Gospodična, posodite nam svečo. Krava je na delu, pa nimamo nič/lučij ...«

Prosvetno delo učiteljstva.

— Lepa mladinska prireditve v Hrastniku. »Podmladek rdečega križa«, odsek V. razreda dekliške osnovne šole v Hrastniku, je uprizoril pod spretnim vodstvom razredničarke gospe Julke Čandrove Bevkovo tri-dejansko »Bedak Pavlek«.

Igrica zahteva dobrih igralskih moči, pevk in plesalk, skoro baletk. Svojo vlogo so vse mladenke brez razlike odlično izvršile. Posebno ljubki in premišljeno zasnovani so bili prizori palčkov, ki so se v melodramski obliki, originalno predstavili in nekaj ritmični valček v zadnjem dejanju, ki je bil dovršen.

Predstavo, dne 15. marca ob 5. uri popoldne, ki se je vršila v Narodnem domu, je občinstvo častno obiskalo in predvsem hvaležni starši niso štedili z aplavzom. Naslednji dan pa se je predstave udeležila šolska mladina obeh šol.

Na uspehu čestitamo vsem, prav posebno pa še g. Čandrovi, ki z ljubeznijo dela in vzgaja tudi izven šole naše malčke ter je spravila že mnogo mladinskih iger na oder.

M. M.

Naša gospodarska organizacija.

— Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh ste prejeli položnice za nakazilo članskega prispevka za štiri (236. do 239.) smrtne slučaje, in sicer: Jelica Staufer, Pilštanj, Anka Womer, Maribor, Vladimir Požar, Radeče, in Karel Trost, Ljubljana. Članski prispevek s poštino znaša 21 Din, za zakonske pare 41 Din. Društvena uprava je izplačala za zadnje štiri smrtne slučaje znesek 50.300 Din. Nakažite tako vpisane zneske na položnicah, da more društvena blagajna zadostiti članskim zahtevam! Z odlašanjem Vam ni nič pomagan, nasprotno: zneski so vedno večji, nepotrebna poština in upravna jih pa še zvišuje. V tem mesecu je društvena uprava razposlala zamudnikom okrog 100 opominov in vljudno prosi, da se vsi odzovete z nakazili. U. S. ima 2520 članov. Posmrtnina znaša 12.600 Din.

Mladinska Matica.

— mm iz uprave: V ponedeljek 23. in torek 24. t. m. se je razposlala 6. številka »Našega roda« vsem šolam, ki so za njo nakazale naročnino. Prosimo še one redke-ostale, da to store nemudoma, ker bi ostali naročniki brez lista med velikonočnimi prazniki, za katere je ta številka nalašč prirejena.

— mm Knjige Mladinske Matice. Z ozirom na svoječasi razpis književnih nagrad Mladinske Matice je odbor nagradil letos tri najboljša dela, ki bodo izšla začetkom junija med letošnjimi njenimi publikacijami. Nagrade so se prisodile sledečim delom:

1. France Bevk: »Lukey in njegov škorec«, povest za mladino po desetem letu, v dveh delih, od katerih prvi del izide letos, drugi pa prihodnje leto. Nagrada 3000 Din.

2. Josip Ribičič: »Miškulin in Miša«, pripovedka za male. Nagrada 2000 Din.

3. Mile Klopčić: »Moj oče«, pesem. Nagrada 300 Din.

Prvi dve deli izideta letos kot samostojni knjigi, pesmi »Moj oče« pa v »Kresnicah«, ki jih je uredil tov. Albert Žerjav.

Kot četrto knjigo letošnjih publikacij izda Mladinska Matica mično navodilo za naše deklice-vrtnarice, mišljeno kot pendant k »Sadjarčkom« in prav tako izpod peresa tov. Andreja Škulja.

Blizu šole je gostilna. Pride nekega večera nekdo in pravi: »Gospodična, posodite mi nočno posodo. Teta so prišli iz Ljubljane, mi pa je nimamo.« Da, da, tako je. —

Tu nimam ene duše, da bi se z njo pogovorila od srca. Komu bi potožila? Kdo me vpraša: »Kako ti je? Kako se počutiš?«

Nekoč sem potožila nekemu gospodu. Potolažil me je, da inteligenčen, izobražen človek ne sme obupavati, ampak iskati razvedrila v — čitvju. Mislila sem si: »Ko bi ti le eno zimo tu prebil, bi drugače govoril!« Saj sem naročena na »Jutro«, »Ženski svet«, »Ljubljanski Zvon« in na vse stanovske časopise — a vse to ni mnogo, če je človek sam ...

In še to: Goričanka sem. Za praznike bi šla rada k svojim v Vipavsko dolino. Dovoljenja ne dobim. In če bi ga tudi dobila, bi si ne upala ...

Službam zadnje leto, a to leto največ trpim, ker je pač preveč dela za moje izrpane živce.

Sprejmite tovariške pozdrave od T. V. —

Ko je učitelj Čičigoj prečital pismo, si je otrl solzo, spravil pismo v svoj »Dnevnik« in zamrmral:

»Tu bodite besede. Mojim od zadnjih ste podobne. Uboga tovarišica, še bolj trpiš kakor jaz. Vsaj doma mi niso ukradli kakor Tebi, četudi kvasijo kar ni potrebno. Potrpi, saj je zadnje leto, potem bo končna težka pot na Golgoto ...«

Osebne zadeve.

— Napredovali so v II./4. skupino: Milkovič Adam, učitelj v Karlovcih; Kus Viljem, šolski upravitelj v Lomu; Štrukelj Zofija, učiteljica v Preddevoru; Toldi Ana, učiteljica v Ljubljani.

Stanovska organizacija UJU

iz oružev:

Vabilo:

— DRUSTVO UČITELJIC V LJUBLJANI bo zborovalo v četrtek dne 9. aprila 1931. ob ½ 10. uri v I. mestni dekliški osnovni šoli v Ljubljani (šentjakobska šola). Na dnevnem redu je tudi predavanje tov. J. Čučko, ve: »O vzgoji ženske mladine v šolski dobi«. Vabimo vse tovarišice, tudi one, ki še niso v našem krogu in nas deloma boječe, deloma tuje gledajo od strani. Prepričana sem, da bodo počutile domače, — samo — naj le pridejo malo bliže. — Tajnica.

— SRESKO UČITELJSKO DRUSTVO UJU — LJUBLJANA OKOLICA — vzhodni del, bo zborovalo v soboto dne 18. aprila t. l. ob ½ 10. uri v osnovni šoli v Mostah s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo po tov. predsedniku. 2. Referat tovarišice A. Tomšičeve; 3. O delovni šoli. 3. M. Zor: Tehnična prizrava za letovanje na Rabu. 4. Slučajnost. — Dolžnike opozarjamo, naj takoj poravnajo zaostalo članarino; blagajna je popolnoma prazna, ker poverjeništvu je treba redno mesečno odšteti za liste in drugo. Kdor ne pozna discipline, se mu ne more več prižanesti; ustaviti bo treba liste. — Odbor.

Poročila:

+ UČITELJSKO DRUSTVO ZA SVETOLENARTSKI OKRAJ je zborovalo v soboto dne 21. februarja 1931. pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Udeležba je bila povoljna, kajti kljub zasneženim potem in kljub ustavljenemu avtobusnemu prometu, se je zbralo od 55 članov 24; t. j. 43 %.

I. Uvodoma je pozdravil predsednik tov. Golež vse navzoče člane, imenoma novo vstopivšo tov. Vido Jegličevco ter z veseljem ugotovil, da je sedaj vse učiteljsvo okraja včlanjeno v našem društvu. V toplih besedah se je nato spomnil pokojnega častnega člana, dolgoletnega blagajnika in odbornika učitelja veterana Jakoba Kovačiča, katerega smo 18. januarja t. l. spremili na njegovi zadnji poti. Zahvalil se je vsem, ki so v tako velikem številu prišli od blizu in daleč, da so izkazali pokojniku zadnjo čast. Izvršili niso s tem samo čin pietete, ampak doprinesli dokaz tovaršitva.

Ko je še čestital tov. Šobarjevi iz Sv. Rupertu k njeni poroki je prešel na dnevni red.

»Velika razočaranja je doživel v zadnjem času naš stan. V času, ko smo bili sredi najintenzivnejšega dela v šoli in izven šole na prosvetnem, gospodarskem in socialnem polju, ko smo pričakovali uredenjenen obljub po izboljanju našega gnotnega položaja, so lopnili po nas z najkrivičnejšo obsodbo, ki se je izrekla kdajkoli nad našim stanom, češ, »da so pridni učitelji redke izjeme«. Besede so bile izrečene, objavljene v desetstisočih izvodih listov in nobeno zavijanje, da se govornik ni morda pravilno izrazil, jih ne spravijo s sveta, kajti ugled našega stanu je v očeh preprostega ljudstva, ki vidi v nas samo tiste, katerim mora starinarino in kurivo plačati, zelo trpet in treba bo dosti časa, preden si bomo izgubljeni ugled zopet pridobili.

Toda mi učitelji, ki smo vajeni trpljenja in preziranja, bomo tudi to preboleli. Treba je, da kljub tem izivnanjem in kljub temu, kar še morda pride nad nas, ohranimo mirno

Spominjamo se ob vsaki priliki učiteljskih domov v Ljubljani in v Mariboru!

Ugodna prilika!

Uprava UJU pov. Ljubljana razprodaja svojo zalogo

Zvončka in Popotnika

Predvojni »Zvonček« letnik (nevezan) à Din 5.—

Povojni »Zvonček« do leta 1928./29. à Din 10.—

»Popotnik« do leta 1928./29. letnik à Din 15.—

(Brez poštnine).

Ne zamudite te ugodne prilike!

kri. Po začetni poti, brez ozira na levo in desno, na razne Steblovnike itd. hodimo naprej, delajmo na povzdigi prosvete med našim narodom, a pri tem tudi ne pozabimo nase. Trdno se oklenimo svoje stanovske organizacije, udejstvujmo se v njej aktivno z besedo, s peresom in z dejanjem. — Zaupajmo svojim voditeljem, katere smo si izbrali kajti oni so s svojim delom dokazali, da so si to zaupanje zaslužili.

Z zadoščanjem lahko ugotovimo, da v boju za našo stanovsko čast nismo osamljeni. Svojo solidarnost so nam izrekli Društvo meščanskošolskih učiteljev, Centralni odbor UJU v Beogradu, Zveza državnih nameščencev itd. Hvala jim! — Zlasti pa nam je v veliko zadoščanje dopis člana banskega sveta župnika Franca Faflika, kateremu se zahvaljujemo za njegove moške, a iz srca izhajajoče besede.

Učiteljstvo samo je bilo prisiljeno odgovoriti na neutemeljene napade. In to je tudi storilo.

Na seji širjega sosveta v Ljubljani dne 1. februara t. l. se je sestavila spomenica, ki se je izročila kr. banski upravi po deputaciji, centralni vladi potom izvršnega odbora UJU in dnevnikom v objavo.

V nadaljnjem je podal predsednik izčrpno poročilo o delu na spomenici. Članstvo je soglasno odobravalo nastop vodstva naše organizacije ter se popolnoma solidarizira s spomenico.

II. Nato je prečital razne došle dopise poverjeničstva UJU Ljubljana.

V zadevi Dačkega doma v Beogradu se je sklenilo, da se izplača iz društvene blagajne po 5 Din za člana po stanju s koncem šolskega leta 1929/30.

Glede izhajanja »Prosvete« namesto 4. številke »Učiteljskega Tovariša« v mesecu, se je postavilo društvo odločno na stališče, naj izhaja »Učiteljski Tovariš« tako dolgo redno tedensko, dokler se nam naš materialni položaj ne izboljša in šele potem se naj izdaja »Prosveta« v povečanem obsegu namesto ene številke »Učiteljskega Tovariša«.

Z ozirom na dopis glede prosvetnega dela v okraju sta se določila kot stalna referenta prosvetnega dela tov. Jakob Stuhec, šolski upravitelj pri Sv. Anž, in tov. Vida Jegličeva, učiteljica pri Sv. Rupertu.

III. Sledilo je zatem obširno poročilo o seji širjega sosveta v Ljubljani z dne 1. februara t. l. Pri tem poročilu se je bavil tovariš predsednik zlasti z Učiteljsko gospodarsko poslovalnico in s pevskim zborom UJU. — Glede prve je priporočal, naj se je tovariši v čim izdatnejšem številu poslužujejo. Glede zadnjega pa se je sklenilo, da naj postane pevski zbor odsek poverjeničstva, pod pogojem, da se dosedanji mesečni prispevek 1 Din ne zviša.

Glede Mladinske Matice in »Našega roda« je članstvo z ogorčenjem vzelo na znanje, da je v Dravski banovini še 181 šol brez naročnikov.

Poročilo o seji širjega sosveta je bilo z odobravanjem sprejeto.

IV. Zapisnik prejšnjega zborovanja se je vzela na znanje.

V. Tov. blagajnik je podal kratko blagajniško poročilo ter pohvalno ugotovil, da članstvo skoraj brezizjemno izpolnjuje svoje obveznosti napram organizaciji.

VI. Poročilo o izvenšolskem delu je odpadlo, ker je bil poročevalec odsoten. Ravno tako je moralo odpasti nadaljevanje predavanja g. prof. dr. Zgeča zaradi ustavljenega avtobusnega prometa.

VII. Tov. Grögl je na kratko poročal o prednjačkem tečaju v Ptuj ter članstvo navduševal za delo v Sokolu.

Sklenilo se je, da se bo vršilo prihodnje zborovanje meseca aprila zopet pri Sv. Leartu.

Fr. Golež, preds. Josip Golob, tajnik.

— SLOVENJGRAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo v soboto 14. februara 1931. v slovenjgraški osnovni šoli po sledečem dnevnem redu:

1. Predavanje prof. dr. Zgeča »O potrebi spolne vzgoje«. 2. Obravnava došlih dopisov. 3. Poročilo o seji širjega sosveta (tov. gđ. Gobec). 4. Razgovor o eventualni tuziji slovenjgraškega in šoštanskega učiteljskega društva. 5. Slučajnosti.

Navzlic skrajno slabemu vremenu in velikim snežnim zametom se je zborovanje udeležilo 27 članov(ice), t. j. 64% iz slovenjgraškega okraja, od šoštanskega društva žal ni bilo nobenega člana. Vsljed več kot 2urne zamude vlak se je pričelo zborovanje mesto ob 11. uri dopoldne šele ob 1 uri popoldne.

Predsednik tov. Leopold Kopač je uvodoma pozdravil vse navzoče člane(ice), predvsem pa predavatelje in prvoboritelje moderne vzgoje in pouka gg. prof. dr. Zgeča iz Maribora, sreskega šolskega nadzornika g. M. Grmovška, slovenjgraškega župana g. dr. A. Bratkoviča ter novopristopivši tovarišiči gđ. Kallat Stefko iz St. Janža, kateri je želel mnogo uspeha in zadovoljstva na njenem prvem službenem mestu. Iz službe izstopivši tovarišiči in odborniki (blagajničarki) Zorki Rozmanovi pa je čestital k poroki. Nadalje je omenil, da se je skupno s tov. Mrovljetom poklonil v imenu učiteljskega društva g. banu dr. Marušiču o priliki njegovega poseta v Slovenjgradu ter mu je gospod ban naročil, naj sporoči svojim tovarišem(icam) na prvem društvenem zborovanju, da čakajo učiteljstvo važne naloge in posli zlasti pri »Sokolu kraljevine Jugoslavije« in v kmetijstvu. Učiteljstvo naj se v čim večjem številu udeleži raznih tečajev, ki se bodo tozadevno vršili, da se usposobi za uspešnejše delovanje pri »Sokolu« in v raznih kmetijskih ustanovah. — Dotaknil se je tudi kritike in očitkov, iznesenih na prvi seji banskega sveta ter »spomenice«, objavljene v obrambo učiteljstva. Napram osebam, ki ne poznajo ali pa nočejo poznati dela učiteljstva, bo isto čuvalo ugled svojega stanu najbolje na ta način, da ostane mirno in solidarno ter vrši svoje delo krepko dalje po začrtani poti!

Župan slovenjgraški g. dr. Bratkovič je nato pozdravil zbrano učiteljstvo ter mu želel obilo uspeha pri zborovanju. Ugotavlja, da se je učiteljstvu, ki je prvi vzgojni faktor naroda, na prvem zaslednji banskega sveta godila velika krivica, saj je vedno z navdušenjem doprinašalo tudi izven šole v skrajno slabih okoliščinah največje žrtve domovini na oltar. Zato bi pač bilo na mestu, da bi se njegovo kulturno delo ne podcenjevalo, ampak pravilno cenilo, upoštevalo in čuvalo ugled stanu, ki dela ne samo »... kar veleva mu stan, kar more...«; saj vidimo ravno učiteljstvo na vseh odgovornih in dela polnih mestih v raznih nacionalnih, kulturnih ter humanitarnih in gospodarskih organizacijah. — Učiteljstvo se v polni meri zaveda svojega idealnega poslanstva med narodom! Narod z učiteljstvom raste, se razvija in jača, a z učiteljstvom tudi lahko nazaduje — pada!

Za tople in spodbujajoče besede gospoda dr. Bratkoviča se predsednik tov. Leopold Kopač v imenu vseh tovarišev(ice) iskreno zahvali.

I. Sledil je referat g. prof. dr. Zgeča »O potrebi spolne vzgoje«. V skoro poldrugo uro trajajočem velezanimivem predavanju, kateremu je sledilo učiteljstvo s pozornostjo, je predavatelj orisal na podlagi iz življenja vzetih dogodkov potrebo seksualne vzgoje, ki je v sodobni pedagogiki najvažnejše vprašanje. — Tov. predsednik se je predavatelju v imenu navzočih najtopteje zahvalil.

2. Tajnik tov. Rajko Iglar je prečital vse došle dopise (Priporočal se je pristop k »Samopomoči za otroke učiteljev[ic]).

Soglasno sta bila sprejeta sledeča sklepa društva:

1. Slovenjgraško učiteljsko društvo izjavlja popolno solidarnost z vsemi sklepi pover-

jenjstva in se strinja z njegovo »spomenico«, izdano v obrambo učiteljstva.

2. V zvezi z dopisom pov. UJU Ljubljana, št. 513/30-31., od 20. decembra 1930. se poveri delo stalnega referenta(inje) o prosvetnem delu za okraj tov. Zehrerju in tovarišiči Arnuševi.

3. Poročilo o seji ožjega sosveta pov. UJU v Ljubljani je podala tov. Gobec. Navzoči tovarišiči(ice) so z zadovoljstvom vzeli na znanje delo v ožjem in širjem sosvetu ljubljanskega poverjeničstva.

4. Glede fuzije s šoštanskim učiteljskim društvom se sklence, da se priredi par skupnih zborovanj. Na podlagi teh se bo ugotovilo ali je fuzija potrebna ali ne. — Prihodnje zborovanje se bo vršilo v soboto 18. aprila t. l. v Slovenjgradu. — Vsljed odhoda nekaterih tovarišev na vlak se je zborovanje predčasno zaključilo ob 15 1/2 uri.

5. Po zborovanju so se zbrali v zbornici tukajšnje osnovne šole še ostali tovarišiči(ice), nakar je prof. Zgeč nadaljeval z drugim delom svojega obsežnega predavanja: »Nevarnosti v pubertetni dobi, če seksualna vzgoja ni bila pravilna«. — Predavatelj je žel tudi za ta del predavanja splošno odobravanje!

Kopač Leop., preds. Iglar Rajko, tajnik.

— NOVA TISKOVINA ZA ŠOLSKE UPRAVITELJE. Mesečni izpremembeni izkaz učiteljstva na šolah. V zmyslu zadnjega odloka ministrstva prosvete O. N. br. 8561-2 II. 1931 in kr. banske uprave IV. No. 3275 od 12. februara 1931. je to tiskovino založila Učiteljska tiskarna. Obenem je tudi primerna za negativno poročilo. Naroča se v Učiteljski knjigarni v Ljubljani.

— Zakon o narodnih šolah mora imeti vsaka učiteljica in vsak učitelj, ker mora poznati nove predpise, po katerih se mora ravnati. Rabite ga dnevno in ga morate imeti vedno pri roki. Učiteljska tiskarna je znižala svoji izdaji ceno na Din 15. Ta izdaja vsebuje tudi zakon o Sokolu kraljevine Jugoslavije ter vse potrebne določbe iz zakona o učiteljskih in srednjih šolah. Ako še nimate zakona, naročite ga takoj po dopisnici pri Učiteljski knjigarni v Ljubljani, dokler je še kaj zaloge.

— ZBOROVANJE SAVINJSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA VRANSKI OKRAJ, združeno z občnim zborom, se je vršilo dne 5. februara 1931. na osnovni šoli na Gomilskem.

Od 33 vpisanih članov je bilo navzočih 26.

Tov. predsednik je uvodoma pozdravil vse navzoče, posebno novodošlo tov. Marijo Velišček in ji želel mnogo uspeha na novem mestu. Nato je prešel na dnevi red. Prečital je zapisnik o lanskem občnem zboru, ki se je odobril.

Sledilo je poročilo tajnika, nato pa blagajniško poročilo, ki ga je podala tovarišica Puncerjeva.

Blagajna izkazuje koncem meseca januarja: dohodkov 1049.74 Din, izdatkov 845.80 Din., čistega 203.94 Din. Pri poštni hranilnici dohodkov 3694.94 Din, izdatkov 2450.40 Din, čistega 1244.54 Din. Čistega v blagajni 203.94 Din, čistega pri poštni hranilnici 1244.54 Din. Skupno 1448.48 Din. Računi so vsi v vzornem redu.

Dopisi: a) Pov. UJU Ljubljana: Učiteljska samopomoč za otroke. Predlagan je bil tov. Sfiligoj, da agitira in pridobi čim več članov za to ustanovo.

b) »Prosveta«. Glede prosvetnega dela med učiteljstvom se je sklenilo, da napravi vsak domači učiteljski zbor za svoj kraj pri-

meren načrt za prosvetno delovanje, kakor že itak to zahteva zadevni nedavni odlok šolskih oblasti. Za poročevalca o vsem prosvetnem delu pa se soglasno izvoli tov. Šega Fran.

Soglasno je bil sprejet tudi predlog, da se priredi koncem leta na Gomilskem skupna šolska razstava in telovadni nastop šolske mladine in obnem sokolske dece.

Nato je podal tov. Kneisel, ki je bil poslan kot delegat Savinjskega učiteljskega društva na sejo širjega sosveta UJU v Ljubljano, izčrpno poročilo o poteku te seje. Prečital je tudi spomenico, katera je bila soglasno odobrena.

Nato je bil izvoljen nov društveni odbor: predsednik tov. Jos. Jarh, podpredsednik tov. Julij Sevnik, tajnik tov. Lado Kneisel, blagajničarka tov. Mara Puncerjeva, odbornika tov. Lojze Lušin in tov. Aleksander Sfiligoj, namestnika tov. Ivan Urek in tov. Mara Lavričeva, pregledovalca računov tov. Franjo Šega in tov. Lojze Lušin.

Sledilo je nad vse zanimivo predavanje tov. Šege o učnih metodah pri raznih predmetih.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo dne 11. aprila 1931. na Gomilskem; če je pa ta dan prost, pa dne 18. aprila 1931.

J. Jarh, predsednik. Kneisel Lado, tajnik.

Novo knjige.

—k Ali spolna vzgoja res ni potrebna? Pod tem naslovom je izšla te dni v založbi Ljudske tiskarne v Mariboru 96 strani debela knjiga, ki jo je spisal odličien in moderen pedagog dr. Zgeč. Avtor se zavzema v knjigi s prepričevalno besedo za novo spolno vzgojo, ki mora čimprej nadomestiti staro. Knjigo mora čitati vsaka slovenska mati in vsak šolnik. Naroča se v vseh knjigarnah, ali pa pri založništvu Ljudske tiskarne v Mariboru ter stane komaj 8 Din.

—k »Zenski List«. Pretplata za ovaj ženama toli potreban list iznosi Din 45 na tri mjeseca, a naručuje se Uprava »Zenski List«, Zagreb, Samostanska ul. 2/I.

—k »Mati«. Tri lirsko dramatske slike s petjem in plesom spesnila Ljudmila Poljanec, uglašbil Vasilij Mirk. Maribor 1930. — Naslov prvi slike je: Mati pri zibelki, drugi: Mati in bolno dete in tretji: Mati in otroci pri igri. Delo je zelo primerno za proslavo Maternskega dne. Vprizorjeno je bilo že večkrat na raznih šolskih odrih in to povsod z lepim uspehom. Ker je izšlo delo v samozaložbi, se pošilja naročila na naslov: Vasilij Mirk, Maribor, Glasbena Matica.

—k Jetnik v gorah meseca, spisal T. C. Bridges, iz angleščine prevel A. Anžič. Založila Družba sv. Mohorja 1931. Mohorske knjižnice 40. zvezek. Cena za člane vez. 24 Din, broš. 15 Din, za nečlane vez. 32 Din, broš. 20 Din. — Taka povest je kakor nalašč za lene, razvajene, trmaste in presite fante, tako bi človek rekel, ko jo prebere. Povest ima vzgojni namen. Zaeno pa je zelo napeto pisana, poučna (glede Afrike, slonov, krokodilov, opic itd.) in zabavna. Za dečke pravi užitek.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstvo, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FOTO-SPORT

Vam dela veselje le z dobro kamero, katero kupite najcenejše pri **Fr. P. Zajac**, optik — Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno!

DVKOLESA. ŠIVALNE STROJE
GRAMOFONE NAJUGODNEJŠI
dobite najceneje v trgovini
PLAČILNI POGOJI
FRANC LEPOŠA, MARIBOR
GLAVNI TRG ŠT. 1

Tvrdba Ign. Žargi - „Pri nizki ceni“
Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 3 in 11
priporoča

bogato zalogo raznega modnega blaga, vseh vrst perila, kakor rokavice, nogavice, srjaje, kravate ter damsko konfekcijo. Potrebščine za krojače in šivilje.
NA DEBELO IN DROBNO

FINKOVE ZBIRKE NAREDB IN ODREDB
za osnovne in mešč. šole ter učiteljšča v Drav. banovini

I. zvezek (od prevrata do konca leta 1920.) broš. Din 5.—
II. zvezek (za l. 1921.) broš. Din 7.—
III. zvezek (za l. 1922.) broš. Din 9.—
IV. zvezek (od 1. januarja 1923. do 30. junija 1924.) broš. Din 14.—
V. zvezek (od 1. julija 1924. do 31. decembra 1925.) broš. Din 32.—
VI. zvezek (za l. 1926.) broš. Din 24.—
VII. zvezek (za l. 1927.) broš. Din 25.—
VIII. zvezek (za l. 1928.) broš. Din 25.—
IX. zvezek (za l. 1929.) broš. Din 25.—

Naročila sprejema

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

Prav tam se dobi: C. Cavalieri: Propisi o činovnicima i ostalim državnim službenicima gradjanskog reda. Broš. Din 120.—

la. amerikansko prašno olje
znamka „Hygiene“ in la. oljnati karbolinei svetli

nudi po najnižji ceni

Aug. Žlahtič, Maribor
Grajski trg št. 1 — Telefon 2066

GALERIJA NAŠIH MOŽ

JEVZALOGI
KNJIGARNE UČITELJSKE TISKARNE v LJUBLJANI

1. Trubar	6. Stritar	11. Levec	16. Parma
2. Vodnik	7. Jurčič	12. Erjavec	17. Župančič
3. Slomšek	8. Gregorčič	13. Jenko	18. Kersnik
4. Prešeren	9. Aškerc	14. Cankar	19. Maister
5. Levstik	10. Tavčar	15. Gangl	20. Finžgar
			21. Strossmayer

61.5 × 47.5 cm. Slike à Din 10.—

Okrasite z njimi šolske prostore!